

Kulturprogram

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KULTURPROGRAM FÖR SALA KOMMUN 2020–2023

FÖRORD

Kulturpolitiska utgångspunkter

Kulturprogrammet gäller 2020-2023 och utgår från kulturpolitiska mål som finns på nationell, regional och lokal nivå. De statliga kulturpolitiska målen är vägledande och anger bland annat att kulturen ska vara en "dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefrihet som grund". Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och barn och ungas rätt till resurser för eget skapande är viktiga för att ge barn och unga goda förutsättningar att utvecklas till självständiga individer.

Kultursamverkansmodellen är en nationell reform som ger regionerna ett större inflytande över den statligt finansierade regionala kulturen. Den regionala kulturplanen ligger till grund för Sala kommuns kulturprogram

VAD ÄR KULTURPROGRAMMETS SYFTE?

Sala kommuns kulturprogram är kommunens gemensamma strategiska dokument för kulturutveckling i Sala kommun. Detta är Sala kommuns tredje kulturprogram och den berör även områden som besöksnäring, kulturmiljö och turistmål. Det nya kulturprogrammet består av en nulägesanalys av kulturlivet samt kommunens samlade ambitioner av kulturverksamhetens utveckling.

Kulturprogrammet är också avsett att vara ett stöd i det framtida arbetet för såväl förtroendevalda som anställda i kommunen samt stöd i dialogen med Region Västmanland när det gäller utformningen av nya regionala kulturplaner och Länskulturinstitutionerna och andra regionala aktörer.

Nationella kulturpolitiska mål

Enligt riksdagsbeslut är inriktningen av den nya kulturpolitiken:

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur

(Sammanfattning av regeringens proposition Tid för kultur, 2009/10:3)

INLEDNING

Sala kommuns första lokala kulturplan antogs januari 2014 efter beslut i kulturnämnden den 16 okt 2012. Detta är Sala kommuns kulturprogram och gäller 2020-2023.

Kulturprogrammet är ett kommunövergripande dokument som ger uttryck för kommunens samlade ambitioner och syn på kulturverksamhetens utveckling och utgår från kulturpolitiska mål som finns på nationell, regional och lokal nivå. Kulturprogrammet består av en nulägesanalys av kulturlivet samt utvecklingsmål för de närmaste åren.

En remiss skickades ut mellan juli tom september 2019 och svar har inkommit från tjänstepersoner på regional och lokal nivå, föreningslivet, kulturskapare och övrigt civilsamhälle. Inkomna synpunkter, ändringar och önskemål har samlats in och skrivits ner i kulturprogrammet.

INNEHÅLL

FÖRORD.....	3
Kulturpolitiska utgångspunkter	3
<i>Vad är kulturprogrammets syfte?</i>	3
Nationella kulturpolitiska mål.....	3
INLEDNING	4
STRATEGIER FÖR UTVECKLING	7
Gemensamma perspektiv.....	7
<i>FN:s barnkonvention</i>	7
<i>Jämställdhet</i>	7
<i>Mångfald</i>	8
<i>HBTQ</i>	8
<i>Armlängds avstånd</i>	8
I SALA KOMMUN ÄR KULTUREN EN DEL AV DEN HÅLLBARA SAMHÄLLSUTVECKLINGEN	9
Gemensamma utvecklingsmål 2020-2023.....	9
<i>Mötesplatser</i>	9
<i>Kultur och hälsa</i>	9
Salas kulturliv.....	11
Salas teaterliv	12
Salas musikliv.....	13
Salas dansliv	14
Salas museum och kulturarv.....	15
Konst- och kulturfrämjande verksamhet	16
Arkivverksamhet i Sala kommun	17
Film i Sala.....	18
Hemslöjden i Sala	20
Folkbibliotekets verksamhet.....	21
Bild och form	22
Folkbildning	24
Internationellt utbyte och samverkan	25
<i>Nordiska samarbeten</i>	25
<i>Internationella samarbeten</i>	25
Barn och ungdomsperspektivet.....	26
Kultur för och med äldre	29

STRATEGIER FÖR UTVECKLING

Den strategiska inriktningen är utformad ur Sala kommuns vision ”att år 2024 har Sala kommun passerat 25 000 invånare och är ett långsiktigt hållbart samhälle med livskraft och god livskvalitet i hela kommunen”. 2024 är också året då Sala fyller 400 år som stad. Framtidsbilden är en unik och attraktiv stad där Salas gemytliga småstadskaraktär med stor utvecklingspotential för alla åldrar har fått genomslag i Mälardalsregionen.

Flertalet av delmålen i strategi för hur Sala kommun ska utvecklas och upplevas år 2024 kan klart kopplas till insatser inom kulturprogrammet och ska därför ses som stödjande till utvecklingsstrategin. Konst* och kultur är avgörande delar för att Sala ska lyckas med sin övergripande vision då det handlar om sammanhang för de enskilda utvecklingsfrågorna.

Den regionala kulturplanen följer riktlinjer som kulturrådet tagit fram för att länets invånare ska få god tillgång till kultur. Nedan avsnitt är utgångspunkter skapade från den regionala planen och gemensamma perspektiv.

*med konsten avses alla konstformerna. Berättande, bildkonst, dans, film/ media, litteratur, musik, slöjd/hantverk och teater

Gemensamma perspektiv

FN:S BARNKONVENTION

Sala kommun tar sin utgångspunkt i FN:s barnkonvention att ”barnkonventionen ska genomsyra alla verksamhet och alla beslut i kommunen”. Barnkonventionen är lag i Sverige från och med 1 januari 2020.

Sala kommun har antagit en strategi för hur för barnperspektivet ska implementeras i kommunens styrnings- och ledningssystem samt tagit fram en barnchecklista som ska redovisa hur man uppmärksammar barnkonventionen vid beslut med tydlig påverkan på barn.

JÄMSTÄLLDHET

Sala kommuns jämställdhetsplan innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Ett av kulturpolitikens syften är att uppnå likvärdigt deltagande och representation i kulturlivet. Målet är att Sala kommun ska vara en attraktiv kommun för flickor och pojkar, kvinnor och män, att bo, leva, arbeta och studera i.

Länsstyrelsen i Västmanland har i uppgift att stödja regionala aktörer i deras arbete med att göra verksamheterna jämställda utifrån regeringens nationella jämställdhetsmål. Sala kommun är i nuläget inte ansluten till jämställdhetsstrategin och Länsstyrelsen i Västmanland uppmanar verksamheter/organisationer att skriva på jämställdhetsstrategin som finns för regionen. Sala kommun bör också verka för och ställa krav kring ett mer jämställt kulturliv.

MÅNGFALD

I Sala kommun innebär mångfald att alla människors lika rättigheter och möjligheter gynnas - oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Sala kommun arbetar för att all verksamhet i möjligaste mån ger alla oavsett bakgrund, den hjälp och det stöd de behöver för att kunna vara aktiva i samhället och förstå information om den samhällsservice de behöver.

En tillgänglighetsguide för fysisk tillgänglighet i Sala kommuns lokaler togs fram 2015 och för att kunna inkludera kultursatsningar förutsätts tillgänglighet när det gäller såväl fysisk tillgänglighet, information, kommunikationssätt och anpassningar som kan behövas när man är barn, ung eller gammal.

GBTQ

Kulturverksamheterna ska verka för att alla människor, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck eller sexuell läggning, ska bli bemötta med respekt och professionalitet. Utgångspunkten för hbtq-perspektivet är Diskrimineringslagen (2008:567) som syftar till att främja allas lika rättigheter och möjligheter.

ARMLÄNGDS AVSTÅND

Konsten och kulturskaparna ska vara fria i förhållande till olika typer av finansierare, såväl privata som offentliga. Den som finansierar konsten ska inte bestämma innehållet. Därför ska kulturpolitiken använda och värna principen om armlängds avstånd. Denna princip har skapats för att konsten ska kunna stå fri från politiska viljor, och är av största vikt för att konstnärlig frihet ska kunna upprätthållas och att demokratiska samtal ska kunna ske i samhället. Enligt principen ska konstnärliga och kvalitativa bedömningar inte göras av den politiska sfären utan av sakkunniga ämnesexperter, yrkesverksamma kulturskapare och konstnärliga ledare. Konstnärens rätt att uttrycka sig fritt ska värnas, också då det utmanar och provocerar. Principen om armlängds avstånd tillämpas inom alla verksamheter.

I SALA KOMMUN ÄR KULTUREN EN DEL AV DEN HÅLLBARA SAMHÄLLSUTVECKLINGEN

Kulturverksamheterna bidrar till samhällets långsiktiga hållbarhet och knyter an till flera delmål i Agenda 2030. En långsiktig ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling är den naturliga utgångspunkten för alla verksamheter i en kommun som växer och som ska präglas av livskraft i hela kommunen. Kulturen som egenvärde kan påverka livskvalitén för dem som bor i kommunen. Genom att stärka kulturlivet blir Sala kommun en attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Gemensamma utvecklingsmål 2020-2023

MÖTESPLATSER

Det behövs mötesplatser för olika kulturverksamheter som finns nära invånarna. Några viktiga lokalhållare i kommunen är exempelvis Folkets Hus, Folkets Park, bygdegårdarna, hembygdsföreningarna och kyrkorna. Föreningsdrivna samlingslokaler utgör en viktig infrastruktur för kultur, bildning och demokrati. De är en nödvändig förutsättning för ett levande kulturliv för hela kommunen där invånarna kan uppleva och medskapa med god geografisk tillgänglighet och egenmakt.

Kommunen ska medverka till att det finns mötesplatser där människor kan träffas för social gemenskap, upplevelser och erfarenhetsutbyte och eget skapande.

- Att utveckla, samordna och stärka tillgängliga kulturella mötesplatser.
- Att Kulturkvarteret Täljstenen ska fortsätta utvecklas för att ytterligare ta vara på dess möjligheter och utveckla Täljstenens publika verksamhet.
- Att de redan befintliga lokalerna görs mer ändamålsenliga.
- Att stödja de föreningsdrivna, allmänna samlingslokalerna som arrangörer.

KULTUR OCH HÄLSA

Kulturupplevelser har inte bara ett egenvärde utan är viktiga för alla människors välbefinnande och hälsa; ung som gammal, sjuk som frisk. Nationell och internationell forskning visar att deltagande i kulturaktiviteter kan vara hälsofrämjande och det finns vetenskapligt stöd för att kulturaktiviteter kan vara ett värdefullt komplement till rehabilitering och behandling. Sala kommun har deltagit i undersökningen Liv och hälsa ung som visar hur unga mår idag.

Kultur inom äldreomsorgen kan vara upplevelsebaserad och/eller deltagarbaserad.

Tillsammans med regionen har kommunen ett gemensamt ansvar i arbetet med kulturaktiviteter och konstens roll på sjukhus och vårdinrättningar. Konsten fungerar som ett stöd i att uppnå existentiell hälsa under sjukdomsprocesser.

- Att främja förutsättningar för eget skapande och kulturupplevelser för såväl barn, ungdomar och äldre och se det som en viktig del i folkhälsan.

Salas kulturliv

Sala kommuns kulturliv består av ca 60 ideella kulturföreningar samt många fria kulturskapare som är utspridda över hela kommunen. Kommunens egen kulturverksamhet innefattar bland annat Sala kulturskola, Sala Stadsbibliotek och Ungdomslokalen Lokal 17 samt egna arrangemang där kommunen strävar efter god kvalitet. Elever i skola erbjuds kulturella aktiviteter genom statliga och kommunala bidrag.

Sala Missionskyrka har rustats och anpassat sina lokaler till en ny scen för musik med en ny Konsertsal. Sala Folkets Park har påbörjat en ombyggnation för att göra parken tillgängligt för alla med bland annat ombyggnad av stora danshallen till en multifunktionell lokal.

Flera mindre scener finns i staden och i samlingslokalerna runt om i kommunen. Kulturkvarteret Täljstenen med lokalen Ställverket har rustats och har anpassats för både musik- och teater arrangemang och det finns önskemål på fortsatt utveckling av Täljstenen. Konserter inom olika musikgenrer äger rum i någon av stadens kyrkor, Folkets hus och parker eller skolors aulor och på sommaren på torget, Sala Folkets Park sommarscen eller i stadsparken.

Kultur- och fritidsnämnden avsätter varje år medel till tre kulturstipendier som är ansökningsbara; *Kulturstipendiet* kan sökas av person som är bosatt/född i eller har stark anknytning till Sala kommun och avser stöd för verksamhet inom skilda aktuella områden; *Kulturarvsstipendiet* kan sökas av person bosatt/född i Sala kommun och syftar till att främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas, samt, *Lasse O'Månssons naturastipendium* och avser fritt sommarboende i Drängstugan vid Sala silvergruva.

Arrangörerna är viktiga för den kulturella infrastrukturen i hela kommunen och tillsammans med samlingslokalhallarna är de en förutsättning för att kulturen ska kunna få den plats den behöver och för publikens möjlighet att ta del av den. Arrangörer kan ansöka om två olika arrangemangsbidrag; sk snabb slant där prioriterad målgrupp är barn och unga samt ett arrangemangsbidrag som kulturföreningar kan ansöka om.

Förutom arrangemangsbidrag har kommunen kulturavtal med ett antal kulturföreningar samt årliga verksamhetsbidrag. Kommunen arbetar aktivt med arrangörsutveckling.

En framtida utmaning är att arrangörer och kulturaktörer efterfrågar mer och andra resurser för uppstart och för bibehållen kontinuitet för sin verksamhet, något som Sala kommun behöver förhålla sig till.

Kommunen bör också verka för och ställa krav kring ett mer jämställt kulturliv samt öka tillgängligheten till kulturens utbud för personer med olika funktionsvariationer.

Salas teaterliv

NULÄGE

Sala kommun är en aktiv teaterkommun med både amatörteater och ett brett utbud av professionella föreställningar som möjliggör för Sala invånare att uppleva teater i olika genrer och på olika platser i kommunen.

Regelbundna arrangörer för professionell teater är Arr. Sala Teaterförening, som är medlemmar i Riksteatern, Kilbolokalen, Sala stadsbibliotek och skolor i Sala. Förutom dessa arrangerar ett flertal andra bygdegårdar i kommunen teater några gånger per år.

Teaterarrangörerna samarbetar ofta med Västmanlands Teater och Region Västmanland inom ramen för Ett kulturliv för alla – teater, med målet att erbjuda professionell offentlig teater i Sala. Arrangörerna tillsammans med kommunen ingår i ett programråd som är det beslutande organet för föreställningar som sker inom Ett kulturliv för alla, teater.

Salas invånare kan också ta del av föreställningar på Västmanlands Teater som erbjuder kostnadsfria teaterbussar till utvalda föreställningar, då inte egenproducerade föreställningar är turnébara.

BARN OCH UNGA

Sala Stadsbibliotek arrangerar teaterföreställningar för de yngsta barnen.

Elever i Sala kommun har fått uppleva teater genom Skapande skola, men skolorna bokar även teaterföreställningar själva. Den skapande verksamheten för barn och unga sker via Skapande skola, ungdomslokalen Lokal 17 och amatörteaterföreningen Cameleonerna. Genom Skapande skola får elever ta del av teater och i samband med dessa genomförs workshops med eleverna. Dramaprojekt riktade mot barn och unga erbjuds både i förskola och skola med Skapande skola-medel.

Sala Folkets Park arrangerar teaterföreställningar för barn och unga varje år.

För att utveckla teaterverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att stötta det egna skapandet.
- Att utveckla och främja barn- och ungdomsverksamheten.
- Att stötta arrangörer som arrangerar gästspel av professionell teater.
- Att öka tillgängligheten till teaterns utbud för personer med olika funktionsvariationer.
- Att främja utveckling av lokaler för teater för både större och mindre uppsättningar.

Salas musikliv

NULÄGE

Musiklivet i Sala består av musiker och sångare som själva spelar och sjunger och framträder i olika sammanhang och spelmanstämmer, men även av andra musiker av nationell eller internationell klass som gör gästspel och i olika genrer.

Sala kommun samordnar årliga arrangemang och festivaler och stödjer kulturföreningarna samt traditionella firanden i hembygdsföreningar och bygdegårdar.

Kyrkorna erbjuder goda förutsättningar och bra lokaler för ett varierat musikliv. Många körer och musikensembler är aktiva i kyrkans verksamhet eller kopplad till den som aktörer.

Samarbetsmodellen Ett kulturliv för alla, drivs av Västmanlandsmusiken som tillsammans med kommunen och kulturföreningar skapar ett programråd som är det beslutande organet för professionella offentliga konserter som sker inom Ett kulturliv för alla.

Studieförbunden är aktiva i Sala kommun. Sala Folkets Park erbjuder goda förutsättningar för musik och teater och efter ombyggnationen som är färdig hösten 2020 kommer förutsättningarna för musik och teater vara ännu bättre än idag.

BARN OCH UNGA

Alla barn i hela kommunen får uppleva och delta i olika musiksammanhang på skoltid via bland annat Skapande skola och Rörelse, Idrott och Kultur i skola (RIK skolan) samt på fritiden genom Sala kulturskola och kommunens sommarlägesaktiviteter.

Sala kulturskola erbjuder kurser i de vanligast förekommande musikinstrumenten samt sång i olika former. Kulturskolans elever medverkar i årliga kulturarrangemang såsom Kulturnatta och genomför även själva egna arrangemang, som t ex en förmånskonsert för Världens barn, soaréer, jul- och sommaravslutningar. Kulturskolan har också presentationsföreställningar för alla låg- och mellanstadieelever i Sala kommun.

För att utveckla musikverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att främja modellen Ett kulturliv för alla med professionella konserter.
- Stötta musikskapande workshops med särskilt fokus på barn och unga.
- Att utveckla och främja fler kulturarrangemang i samverkan med arrangörer och stötta ideella organisationer.

Salas dansliv

NULÄGE

Danslivet i Sala kommun har främst handlat om deltagarkultur och är fylld av historia med traditionella spelmansstämmor med folkdansuppvisningar. I Sala kan man bland annat dansa på lokala dansarenor som arrangerar danskvällar flera gånger i månaden. Sala Folkets Park och Hus har rustat sina lokaler och skapat bättre förutsättningar för dansutövning.

Flera kulturföreningar i Sala kommun verkar för mångfald och tillgänglighet där dansen kan bli ett möte mellan olika kulturer och skapa förståelse mellan människor och kulturer och genom att föra sin egen danstradition vidare kan det skapas ett intresse att lära sig andra människors danser och varifrån de kommer.

Sala kommun har nya danslokaler för dansundervisning i Sala kulturskolas nya lokaler i en sal utrustad med dansmatta för upp till 20 personer samt i lokalen Ställverket i Täljstenen med en mindre scen yta utrustad med dansmatta.

Sala kommun ingår i länsmodellen Ett kulturliv för alla- dans, och kommunen tillsammans med lokala arrangörer och i samarbete med Västmanlandsmusiken erbjuder professionella dansare möjligheten att bo och verka i Sala under en residensperiod. Syftet är att lyfta den samtida dansen och skapa en professionell plattform för dansen som konstform och nå nya publikgrupper samt utveckla arrangörer. Ett kulturliv för alla- dans, innefattar också nycirkus och för att öka tillgängligheten och utbudet av dans- och cirkusföreställningar genomfördes en kartläggning av tillgängliga lokaler för dans och cirkus, som finns att ta del av under Scenrum.

BARN OCH UNGA

Barn och unga ges möjlighet till dansundervisning på Sala Kulturskola och i föreningar med barn och ungdomsverksamhet. I kulturskolans nya lokaler finns en sal utrustad med dansmatta för undervisning av grupper i dans. Kulturskolan har även dansverksamhet på särskolan.

För att utveckla dansverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att undersöka möjligheter till lämplig lokal för dansundervisning och dansutövande med möjlighet att dela av rummet för stora grupper, upp till 150 personer.
- Att främja barn och ungas hälsa.
- Att stärka befintliga arenor för dans, t ex Folkets Park och bygdegårdarna i kommunen.
- Att främja modellen Ett kulturliv för alla, dans med inriktning dans- och cirkusresidens och med särskilt fokus på barn och unga.

Salas museum och kulturarv

NULÄGE

I Sala kommun är kulturmiljön en av våra starkaste identitetsbärare och ett flertalet ideella aktörer och föreningar belyser Sala kommuns historia och med många byggnadsminnen som bär kulturhistoriska värden, t ex hembygdsgårdarna.

Kyrkor som är tillhörande Svenska kyrkan och som är uppförda före 1940 är skyddade enligt kulturminneslagen.

I Sala finns flertalet museer spridda i hela kommunen med olika inriktning, uppdrag och omfattning och de drivs som kommunala, föreningsdrivna eller privata. Sala Hembygdsförening driver Väsby Kungsgård med bland annat 7000 föremål och Aguélimuseet är baserad på en internationellt erkänd konstnär och drivs av den ideella föreningen Sala konstförening med sina lokaler i Kulturkvarteret Täljstenen. Det finns också planer på att inrätta ett polismuseum i Sala med olika museiföremål och bilder och filmer som visar bland annat infångandet av Salaligan. En eventuell samlokalisering och planering av ett nytt polishus kan komma att påverka framtida polismuseet.

Sala kommun är en del av det länsövergripande projektet Kulturarv i Västmanland. Syftet med projektet är att skapa en webbplats som väcker intresse och används som en kunskapskälla kring vårt gemensamma kulturarv i Västmanland. Projektet är ett samarbete mellan Västmanlands kommuner och Region Västmanland.

Sedan 2018 driver Sala kommun en Silverbiennial med syftet att lyfta Salas historiska identitet och använda oss av den för att öka kommunens attraktionskraft. Silverbiennalen kommer vara ett återkommande inslag vartannat år.

BARN OCH UNGA

Varje höst erbjuds alla elever i årskurserna 3, 6 och 9 en heldag vid Sala Silvergruva där de får ta del av aktiviteter. På alla låg- och mellanstadieskolor finns också en bok, "Lättläst historia om Sala" som producerats i samverkan med kommunen där Salas historia berättas på ett lättillgängligt sätt.

Ett flertal föreningar arbetar med gränsöverskridande verksamhet, bland annat genom traditionella firanden med många olika aktiviteter för barn och unga.

För att utveckla musei- och kulturarvet i Sala kommun är ambitionen:

- Att stötta Aguélimuseets verksamhet med särskilt fokus på den kulturpedagogiska verksamheten för barn och unga.

- Att främja utvecklingen av ett polismuseum.
- Att stärka den pedagogiska verksamheten och höja medvetandet och kunskapen kring Sala kommuns kulturarv i samarbete med grundskolan.
- Att stärka samarbetet med Sala Silvergruva och utveckla kulturarv som en kulturell arena så att kommunens alla medborgare i alla delar av kommunen har tillgång till denna som publik, arrangörer och kulturutövare.
- Att förbättra möjligheten för invånare och besökare att hitta till Sala kommuns kulturarv, genom att exponera byggnader och miljöer med skyltar på fastigheterna i samförstånd med berörd fastighetsägare.
- Att arbeta med information kring Salas kulturarv för att höja medvetandet, kunskapen och öka stoltheten.
- Att aktivt skapa innehåll och bidra med Sala kommuns kulturarv på webbplatsen Kulturarv i Västmanland.

Konst- och kulturfrämjande verksamhet

NULÄGE

Konst- och kulturfrämjande verksamhet sker i samarbete med Region Västmanland som har kultur konsulenter inom alla områden. Konstfrämjandet i Västmanland vänder sig i olika sammanhang till både barn- ungdom och vuxna.

BARN OCH UNGA

Genom Skapande skola får elever i Sala kommun möta professionella aktörer från olika konstformer och även själva delta i skapandet.

För att utveckla Konst- och Kulturfrämjande verksamhet i Sala kommun är ambitionen:

- Att bevaka kommunens intressen genom att stärka dialogen vid befintliga möten med kultur- och fritidschefsnätverket och den regionala beredningen för kultur- och fritidsfrågor.

Arkivverksamhet i Sala kommun

NULÄGE

Sala kommuns arkiv delas in i den offentliga sektors respektive den enskilda sektorns arkiv. Arkivets uppgift är att bevara, vårda och göra tillgängligt allmänna handlingar från kommunala förvaltningar och bolag. I arkivet finns också enskilda handlingar från föreningar och enskilda personer, men för närvarande finns det inte mycket plats i kommunarkivet för att kunna ta emot fler enskilda arkiv. Det finns ett stort intresse för medborgare att få ta del av arkivet. Arkivet ska vara tillgängligt för alla.

Kommunarkivet har samlat in smalfilmer tillsammans med Västmanlands läns museum, som sedan lämnades in till SFI/ Kungliga bibliotekets filmarkiv. Inskanningen av kommunens fotografier görs tillfälligtvis vid mån av tid och efterfrågan.

BARN OCH UNGA

Kommunarkivet tar emot studiebesök från skolklasser.

För att utveckla arkivverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att samverka med Arkiv Västmanland för att skapa en hållbar och fungerande arkivsituation med utökade resurser och arkivdepåer.
- Att utveckla hemsidan både tekniskt och informationsmässigt, genom att tex publicera delar av arkivförteckningen med handlingar, bilder, filmer och ljud på hemsidan samt digitalisera fotografier för framtida intressen.
- Att arrangera dialogmöten mellan kommunarkivet och medborgarna och föreningar.
- Att utveckla visning av arkivverksamhet i t ex utställning på bibliotek eller museum.
- Att främja en stärkt samverkan med den ny-utvecklade portalen Kulturarv Västmanland, både avseende kommunens egen verksamhet och de föreningar i kommunen som är berörda.

Film i Sala

NULÄGE

Film innefattar tre områden; film för barn och unga, filmskapande och film för publik. I Sala kommun finns en aktiv biograf som visar offentliga filmvisningar i Eurostar AB regi samt en lokal filmstudio som visar kvalitetsfilm och lokala arkivfilmer. Den uppdaterade tekniska utrustningen i Centrumbiografen ger möjlighet till ett större filmutbud samt möjlighet till fler arrangemang för scenkonst, dans, föreläsningar och möten.

I Sala kommun finns en aktiv filmstudio samt flera professionella fria filmarbetare.

Ett flertal skolor och Tärna folkhögskola arbetar med filmkulturell verksamhet.

I kommunen finns dessutom ett antal föreningar som visar film i filmklubbverksamhet, bland annat på bygdegårdarna, dels med inriktning mot yngre barn eller av mer historisk karaktär.

Filmskapare, arrangörer och verksamheter som arbetar med film för barn och unga i Sala kommun, kan därigenom delta i de aktiviteter och projekt samt ta del av det stöd som Region Västmanland erbjuder. Det sker främst genom stöd till arrangemang och kompetensutveckling för arrangörer. Kommunalt arrangemangsstöd kan tex ges för att arrangera filmvisning på olika sätt, tex Popup Cinema på oväntade platser eller visningar på bygdegårdar.

Sala kommun är medlemmar i Filmregion Stockholm-Mälardalen med syfte att stärka Sala kommun som inspelningsplats för filminspelningar och stärka konkurrenskraften. Sala finns med i Filmregion Stockholm-Mälardalens bildbank med bilder och annan information om kommunens olika miljöer och unika platser.

BARN OCH UNGA

Barn och unga växer idag upp i ett bildsamhälle, där förmågan att tolka bilder är en del av den kompetens som krävs för att kunna delta i de demokratiska processerna. Det är av stor vikt att fler barn i kommunen får möjlighet att själva uttrycka sig med film och rörlig bild.

Filmvisning för barn och unga sker genom skolbioverksamhet där alla elever i grundskolan får se film två gånger per år på Centrumbiografen. Skapande skola för elever inrymmer film samt filmskapande med lokala filmskapare.

Kulturskolan i Sala planeras ett utökat kursutbud där film och foto kan ingå.

Sala kommun erbjuder film som ett val under sommarlägerverksamheten samt filmvisning under övriga lov.

För att utveckla den filmkulturella verksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att utveckla samverkan mellan Barn och utbildningskontorets media-enhet och externa aktörer, för att finna vägar till att utveckla filmpedagogik på olika sätt i skolans verksamhet.
- Att främja filmvisning på oväntade platser för att nå nya målgrupper.
- Att främja utveckling av biografen som en kulturell mötesplats samt bistå i utveckling av mervärden kring filmvisningar för att på så sätt bidra till höjd livskvalité för kommunens medborgare.
- Att främja barn och ungas möjlighet till inflytande och delaktighet i filmvalet inom Skolbio med en utbudsdag för skolans filmrepresentanter.
- Att stärka relationen till Tärna folkhögskola och dess filmutbildning.
- Att främja Sala kommun som inspelningsplats och verka för fortsatt medlemskap i Filmregion Stockholm-Mälardalen.

Hemslöjden i Sala

NULÄGE

Hemslöjdsrörelsen i Sala omfattar ett flertal ideella slöjdföreningar med hårda och mjuka material. Sala slöjd- och hantverksförening genomför omfattande ideell programverksamhet, som t ex utställningar, kurser, studiebesök, slöjdcaféer och workshops i befintliga lokaler i hela kommunen i samverkan med lokalhållare på orten och studieförbunden.

Föreningen är ansluten till Västmanlands läns hemslöjdsförbund och arbetar även regionalt genom att delta i förbundets arbete med att främja slöjd i Västmanlands län. Aktuella fokusområden är barn och unga, kulturarv, hållbarhet och mångfald.

BARN OCH UNGA

Elever ges möjlighet att prova på hemslöjdsaktiviteter genom Skapande skola med både mjuka och hårda material. Ideella föreningar deltar i RIK-skolan genom skapande verksamhet för barn i lågstadiet.

Sala slöjd- och hantverksförening arrangerar workshops och aktiviteter under vinjetten Skapligt i Sala för barn och unga med utgångspunkten att lära ut slöjdande samt skapa fler slöjdambassadörer.

För att utveckla hemslöjdsverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att utveckla och stärka slöjd för barn och unga genom bland annat RIK-skolan och Regional kulturskola.
- Att främja de redan befintliga lokalerna för slöjdande som finns i hela kommunen.

Folkbibliotekets verksamhet

NULÄGE

Folkbiblioteken i Västmanland har sedan 2015 arbetat i en process för att bättre sammanföra och samverka mellan kommunernas biblioteksverksamhet. Under namnet Bibliotek i Västmanland arbetar biblioteken för att bli en tydligare aktör för regionens invånare och besökare. Syftet är att öka tillgänglighet och servicegrad för alla invånare i regionen.

Som första biblioteket i Västmanland gick Sala kommun i april 2019 in en gemensam databas Koha som bygger på en Open source lösning. Alla kommuner i länet övergår till samma system vilket utgör en bas för samverkan kring medier. Allmänheten får då en databas att söka i med gemensamma låneregler och ett lånekort som går att använda på alla folkbibliotek i länet. Det är ett stort arbete som påverkar många delar av biblioteksverksamheten.

Biblioteket utvecklar en gemensam webbplattform som bygger på en Open source lösning med syfte att bli en gemensam kanal in till regionens folkbibliotek vilket ger möjlighet att stärka bibliotekets verksamhet ut mot allmänhet.

På lokal nivå har Sala kommun en förnyad biblioteksplan för åren 2019-2022. Biblioteksplanen grundar sig på bibliotekslagen och finns tillgänglig på sala.se. Planen innehåller 7 målformuleringar som går att koppla mot bibliotekslagen.

1. Demokratiuppdraget
2. Media
3. Information och lärande
4. Läsfrämjande
5. Barn och ungdomar
6. Mångspråk
7. Tillgänglighet

BARN OCH UNGA

Utifrån biblioteksplanen lägger biblioteket särskilt fokus på en tydligare uppsökande verksamhet framförallt med inriktning mot barn. Biblioteket arbetar mot förskolor och fritidshem för att nå barn och de som arbetar med barn. Bokbussen har ett utvidgat uppdrag med Stadsturer till vissa av Salas områden.

Bibliotekets roll för att bidra till digital delaktighet fortskrider. Vi lever i en tid då det krävs grundläggande digitala färdigheter för att vara en aktiv del i samhället. Behovet av stöd och hjälp finns och biblioteken är en aktör som bidrar till allmänhetens fortbildning. Nyckelorden för bibliotekens arbete idag förutom det

mest självklara kring läsfrämjande arbete är tillgänglighet – mötesplats – digital kompetens.

För att utveckla biblioteksverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att sprida och synliggöra målen i den lokala biblioteksplanen.

Bild och form

NULÄGE

Bild- och formkonsten är stark i Sala kommun med flertalet verksamma bild- och formkonstnärer och en stark tradition av arkivbilder och lokala fotografer. Kulturkvarteret Täljstenen innefattar bland annat ett konstmuseum. Lokala konstföreningar och konstnärer ställer ut i andra lokaler i Täljstenen.

Sala kommun har antagit en Policy för offentlig konst som slår fast vad kulturpolitiken vill med den offentliga konsten. Syftet är att visa på satsningar på konst i offentlig miljö som ska göras strategiskt och integrerat med övriga gestaltungsaspekter i byggnads- och anläggningsprojekt. Konstpolicyn omfattar även lös konst, som är flyttbar i kommunens byggnader.

En handlingsplan har tagits fram för offentlig konst. Handlingsplanen innefattar ansvarsförhållanden, arbetsordning och beslutsordning vid inköp av offentlig konst. Sala kommun har inlett arbetet med konst i det offentliga rummet, bland annat med konstverk vid resecentrum samt vid kulturkvarteret Täljstenen. 1 % målet vid ny-, och ombyggnationer har genomförts vid flera av kommunens nya lokaler, t ex Lärkans sportcenter, Ransta hallen och Ransta bibliotek och vid skolor.

En konstinventering över kommunens konstsamling har genomförts och innefattar både lös och fast konst med uppgifter i en nationell konstdatabas.

Sala kommun deltar i ett länsövergripande projekt; Ett Kulturliv för alla – konst i samverkan med Region Västmanland, civilsamhället samt Konstfrämjandet Västmanland. Samarbetet har resulterat i två konstresidens med professionella konstnärer, utställningar, publiksamtal samt workshops för barn och unga. Fokusområden är de gemensamma perspektiven; barn och ungas rätt till kultur, delaktighet, geografisk spridning, tillgänglighet och mångfald.

Region Västmanland planerar en kartläggning av kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor i länet med syfte att förbättra villkoren för konstnärer samt främja barn och ungas möjligheter att uppleva och skapa samtidskonst.

BARN OCH UNGA

Konstpedagogisk verksamhet bedrivs av Aguélimuseet samt i projektet Ett kulturliv för alla, konst.

Ideella kulturaktörer arrangerar målar kurser och konstutställningar för barn och unga.

Elever i Salas skolor ges möjlighet att prova på olika former av bildskapande genom Skapande skola.

På Sala kulturskola finns det möjlighet att utveckla bildskapande på fritiden i form av kurser i konst. Verksamheten bedrivs i lokalen i Täljstenen.

För att utveckla bild- och form verksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att utveckla bildverksamheten på Sala kulturskola, både med fler grupper och olika inriktningar.
- Att fortsätta delta i projektet Ett kulturliv för alla – konst.
- Att ta del av Region Västmanlands kartläggning av kulturskapares förutsättningar och arbetsvillkor med syfte att främja villkoren för konstnärligt skapande för att stärka det konstpedagogiska arbetet för barn och unga.

Folkbildning

NULÄGE

Folkbildning uppstår när människor gemensamt söker ny kunskap eller varandras erfarenheter med utgångspunkten fritt och frivilligt. Statens stöd till folkbildningen har fyra olika syften;

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Generellt sett har ca 85 % av landets civilsamhälle, t.ex. föreningar m.fl. på olika sätt en koppling till något av studieförbunden.

På regional nivå finns Västmanlands länsbildningsförbund som är den samordnande organisationen för folkbildningens aktörer i länet, de tio studieförbund som får medel fördelade från Folkbildningsrådet, SISU samt länets fyra folkhögskolor.

På initiativ av Västmanlands länsbildningsförbund möts de folkbildningsaktörer som är verksamma i Sala kommun tillsammans med tjänstepersoner från kommunen och andra relevanta aktörer i lokala samråd på regelbunden basis.

Studieförbunden är ofta en aktiv och samverkande part i det lokala kulturlivet, framförallt kulturprogram.

Tärna folkhögskola, som drivs av Region Västmanland, är en outnyttjad resurs, där kommun och region kan samverka i högre grad för att öka tillväxten, höja utbildningsnivån samt se till de lokala behoven av arbetskraft med rätt kompetensnivå.

För att utveckla Sala kommun genom folkbildningen och civilsamhället är ambitionen:

- att utveckla samverkan och samarbetet mellan Sala kommun, folkbildningen och deras samverkande organisationer samt andra intressenter i ett vidare perspektiv än enbart kultur och fritidsfrågor. De gemensamma perspektiv som behöver gå som en röd tråd är Agenda 2030.
- att arbeta vidare med att sprida kunskap om folkbildningens styrkor och arbetsområden internt i den egna organisationen, samt externt för andra aktörer verksamma i kommunen.

Internationellt utbyte och samverkan

NULÄGE

Sala kommuns internationella strategi antogs 2007 och beskriver hur Sala kommuns organisation av internationellt arbete ska vara; det ska medföra nytta, antingen för den kommunala verksamheten eller för medborgare, näringsliv eller besökare. Nyttan för medborgare och besökare är att Sala kommun blir en attraktivare kommun att besöka, bo och verka i.

NORDISKA SAMARBETEN

Sala kommun har sedan 1949 genom föreningen Norden i Sala ett mycket aktivt samarbete med vänorter i Norden. Vartannat år sedan 1949 har värdskapet för en gemensam träff skett mellan alla länder i Norden. Föreningen har kommunala representanter. Sala kommun stod som värd för det senaste nordiska vänortsmötet under sommaren 2017. Deltagare kom från Finland Kristinestad, Norge Åndalsnes (Rauma kommun) samt Danmark Rosenholm. Rauma kommun meddelade vid träffen att de inte kommer att fortsätta vänortsverksamheten inom Föreningen Norden. Värdskapet har inneburit att Sala kommun bjuder in föreningen Norden vart 8:e år, då ca 150 Norden vänner samlas hos varandra tillika en del tjänstemän och politiker. Ett brett mellanfolkligt kulturellt utbyte har skett under alla år mellan de Nordiska vänorterna. Vänortsföreningen Norden i Sala besökte sin gamla vänort 2019, men utan kommunens deltagande. Kommunen har på olika sätt deltagit i gemensamma seminariebesök med olika tema under åren. Ungdomsutbyte har genom åren skett med olika tema. Utbyte med studieveckor för olika gymnasieprogram. Feriearbeten för ungdomar i olika länder. Musikgrupper och körers resor till de olika nordiska länderna med framträdanden.

INTERNATIONELLA SAMARBETEN

Västmanlands kommuner och Region Västmanland har sedan 2009 en internationell strategi som syftar till att främja Västmanlands regionala utveckling och som ska bidra till att utveckla och effektivisera kommunernas och landstingets verksamhetsområden. Ett av målen är ett ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte med andra regioner samt ökade möjligheter till internationellt samarbete. 2010 togs en kontakt mellan Region Champagne Ardenne, Frankrike, och VKL och styrelsen besökte regionen i Frankrike. Kungsängsgymnasiet har idag utbyte via Erasmus med skolor i Belgien, Frankrike och Ungern och så sent som i våras 2019 hade vi besök av skolungdomar och lärare från skolor i Belgien o Frankrike. Elever i åk 3 på samhällsvetarprogrammet gör varje vårtermin en studieresa till Bryssel. Naturbruksgymnasiet har utbyte med både Frankrike och Norge.

2017 arrangerades ett möte i Sala med vänortsföreningen Vändra i Estland. För närvarande pågår diskussioner om hur det framtida samarbetet ska utformas. Internationella ungdomsutbyten har skett via Sala kulturskola med ett flertal internationella ungdomsorkestrar. Ett flertal konserter med internationella artister har också arrangerats i samverkan med civil samhället och Sala kulturskola.

För att utveckla internationellt samarbete är ambitionen:

- Att utveckla samarbetet med vänorterna och ge möjlighet för våra verksamheter att vara aktiva i ett internationellt perspektiv.

Barn och ungdomsperspektivet

NULÄGE

De kulturinslag som görs inom ramen för förskolornas och skolornas verksamheter administreras främst av barn- och utbildning, via kulturskolan.

Rik-skolan (Rörelse, Idrott och Kultur i skola) är en kommunal verksamhet som bygger på ett samarbete mellan skola, föreningsliv och Kultur och Fritid. RIK-skola riktar sig till elever i åk 1-3 i Sala kommun och genomförs inom skoldagens ram.

Skolbibliotekens verksamhet har breddats i och med startandet av en media enhet med ett utökat antal skolbibliotekarier, IT-pedagoger och läsförmedlande pedagoger verksamma på Salas skolor. Skolbiblioteken samarbetar med stadsbiblioteket t ex med en gemensam ansökan till Kulturrådet om bidrag till en bok pool.

För att säkerställa att samtliga barn och ungdomar i kommunen får komma i kontakt med och praktisera kulturella uttryck har det funnits en kommunal kulturgaranti som kulturskolan administrerat. Det har varit ett sätt att ge barn och elever kulturupplevelser och pröva olika kulturformer, vilket kan inspirera till fortsatt engagemang. Det har även varit ett sätt att stärka elevernas inlärning genom att presentera möjligheten till olika lärostilar. På grund av kommunens ekonomiska läge har kulturgarantin från och med hösten 2019 lagts ner.

Sala kommun söker bidrag för Skapande skola från Statens kulturråd. Här finns en stark ambition att nå alla elever, oavsett i vilken skola de går. Skapande skola-medel har bl a använts för författarbesök, teaterföreställningar, samt konstnärsprojekt. Under en treårsperiod har det också bedrivits ett projekt med drama som ett lärande verktyg.

På fritiden erbjuder Sala kulturskola kurser i sång i olika former och de vanligast förekommande instrumenten, samt dans och bild och form. Kulturskolan har idag fått nya lokaler, som i och med investeringsstoppet inte är helt färdigställda. Det gör att delar av verksamheten fortfarande är utspridd i andra lokaler.

Ungdomslokalen Lokal 17, olika föreningar och Sala kulturskola bidrar med olika alternativ för kulturutövande. Bland annat genom Ung Kultur möts (UKM) som skapar mötesplatser i form av festivaler där unga människor på olika sätt får uttrycka sig kreativt och konstnärligt för en publik. Sala kommun är medlemmar i UKM och driver den lokala festivalen och har arrangerat länsfestivalen UKM vid två tillfällen. Dessutom ges det möjligheter för unga konstnärer att ställa ut med professionell handledning.

Snabb Slant är ett nytt bidrag sedan 2017 som syftar till att stödja och uppmuntra människors engagemang och delaktighet i det lokala kultur- och fritidslivet samt ge möjlighet till eget skapande och drivande av kreativa idéer. Projekt som prioriteras är bland annat av, med och för barn och unga tom 25 år samt nya arrangörer.

Region Västmanland driver ett regionalt barn-och ungdokulturnätverk. Nätverket består av de regionala kulturinstitutionerna och representanter från alla kommuner. Syftet är att skapa bra förutsättningar för barn och ungas rätt till kultur. Nätverket bidrar till att främja samverkan över kommungränserna genom bland annat erfarenhetsutbyte och gemensamma kompetensinsatser.

Sala kommun är delaktig i den regionala kulturskole samverkan som innebär att alla kommuner i länet samverkar för att följa kulturutvecklingen inom kulturskole verksamheten. Sedan 2017 har elever från Sala kulturskola deltagit i regionala projekt och samarrangerat en konsert i Sala Folkets Park. Lärarna deltar i gemensamma fortbildningsdagar. De regionala målen är bland annat att oavsett var i länet eleven bor ska det finnas möjlighet att ta del av det i regionen gemensamma kursutbudet samt att nå nya elevgrupper.

UTVECKLING

Barn och ungdomar tillbringar stor del av sin tid i skolan och i utbildningen ingår kulturella element i form av ämnen på schemat, såsom bild och musik, och ämnesområden, såsom dans och litteratur. Eleverna ska också i själva skolarbetet få uppleva olika uttryck för kunskaper, vilket leder till att drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild och text blir en del av skolans verksamhet oavsett vilket ämne som står på schemat.

Den tidigare kommunala kulturgarantin har tagit fasta på detta och utgjort en förstärkning av kulturinslagen i skolan. Genom kulturgarantin och Skapande skola har eleverna fått möta kultur och skapande i olika former. I och med att kulturgarantin läggs ner försvinner en del av detta. Även om det är en förlust kan

det också öppna upp för nya möjligheter i framtiden. Ett ökat ansvar tillfaller skolan vad gäller det kulturella inslagen i läroplanen. Kulturombud och lärare ute på skolenheterna får en viktig roll och nya samarbetskanaler kommer att behöva upparbetas.

I och med att kulturskolans uppdrag med den kommunala kulturgarantin inte längre kvarstår försvinner en stor del av kulturskolans koppling till Barn och utbildnings verksamhet. Kulturskolans uppdrag är idag först och främst att erbjuda kurser i bild, dans och musik på fritiden. Då Barn och utbildnings verksamhet riktas till barn och unga har inte heller kulturskolan kvar någon verksamhet för vuxna. Sala kulturskolas verksamhet skulle gynnas av ett närmande till Kultur och fritid. Här finns andra kulturella aktörer, både från kommunal verksamhet och från civilsamhället, som kulturskolan har en naturlig koppling till. Samverkan mellan dessa aktörer kan t ex. ge en möjlighet att nå fler barn och ungdomar, starta nya kurser, samarbetsprojekt och lokalsamverkan.

Västmanland och Sala kulturskola ingår i ett utvecklingsprojekt genom Kulturskolerådet som syftar till att identifiera och utveckla arbetssätt som ger fler unga bättre uppväxtvillkor och bryter utanförskap genom kulturutövande.

För att utveckla barn- och ungdomsverksamheten i Sala kommun är ambitionen:

- Att främja mötesplatser för aktörer som arbetar med barn- och ungdomskultur.
- Att främja verksamheter inom kulturområdet som ska möjliggöra spontanaktiviteter och stötta unga arrangörer.
- Att utveckla den interna samordningen inom Sala kommun för att främja samverkan mellan media enheten, Sala kulturskola och övrig kulturverksamhet under skoltid.
- Att utveckla samverkan inför planering av kulturinslag i skola och förskola genom skolornas/förskolornas kulturombud respektive skolans kultursamordnare.
- Att färdigställa kulturskolans lokaler så att de kan nyttjas på ett effektivt sätt, vilket får verksamheten samlad.
- Att skapa en mötesplats för aktörer, både i kommunal verksamhet och i civilsamhället, som arbetar med barn- och ungdomskultur att träffas och utbyta information och erfarenheter.
- Att Barn -och utbildnings kontoret och Kultur- och fritidskontoret utvecklar samverkan om bland annat kulturskolan.
- Att främja projekten med Regional kulturskola och stödja barn och ungas kulturutövande.

Kultur för och med äldre

NULÄGE

Inom äldreomsorgen i Sala är kultur och aktiviteter en viktig del för att de äldre ska känna välbefinnande. Det ingår som en del i planeringen av insatserna och följs upp regelbundet. Aktiviteterna anpassas efter vad personerna önskar så mycket av det som genomförs är på individnivå. Det kan t.ex. vara besök på museum, läsning av litteratur eller samtal om konst.

En hel del gruppaktiviteter genomförs också som konserter, högläsning, sällskapsspel, filmvisning med efterföljande samtal, bland annat i samarbete med Västmanlandsmusiken och Sala kulturskola.

En aktivitetssamordnare finns på Jakobsbergsgården som dels ansvarar för samordningen av aktiviteter och även planerar och genomför aktiviteter.

På Johannesbergsgatan finns ett inarbetat samarbete mellan äldreboendet och Gärdesta förskola. Samarbetet grundas på förskolans pedagogiska planering och mål och verksamheten sker med planerade aktiviteter och spontana besök av barnen på äldreboendet. En tydlig målbeskrivning finns med uppföljning och utvärdering. Det har skapats ett naturligt band mellan den äldre och den yngre generationen som har gett kunskap. Samhörighet och glädje.

Träffpunkten vid Drottninggatan 10 (fd Kaplanen) anordnar aktiviteter och arrangemang med olika kulturinslag för seniorer.

PRO arrangerar Rockkören med över 200 inskrivna deltagare som träffas varje vecka.

UTVECKLING

Många äldre och personer med funktionsvariationer har av olika skäl svårt att ta del av kulturlivet och att själva få skapa. Forskning visar att genom att stödja människor i att kunna leva ett aktivt och kulturellt rikt liv i ett socialt sammanhang ger det positiva hälsoeffekter och att kultur för äldre kan bidra till en bättre livskvalité.

För att utveckla kulturella verksamheter inom äldreomsorgen, behöver arbetet med kultur och aktiviteter regelbundet utvärderas. Målgruppen är delvis olika mellan Kultur- och fritid och Vård- och omsorg. Genom ökat samarbete mellan Kultur- och fritid och Vård- och omsorg kan Sala kommun ta vara på de resurser som finns.

Målet är att alla - oavsett ålder och/eller funktionsvariation - skall kunna delta i kulturlivet. Målgruppen är personer 65+ med behov av insatser i form av hemtjänst, boende, förebyggande insatser med mera i kommunal eller privat regi.

En framtida utmaning är digitaliseringen av kulturen som väntas öka och bli en förutsättning för att delta i kulturlivet.

För att utveckla kulturell verksamhet för äldre i Sala kommun är ambitionen:

- Att utöka samarbetet mellan kontoren för att möjliggöra gemensamma kulturaktiviteter
- Utveckla samarbetet mellan vård- och omsorg och biblioteket och kulturskolan
- Att vidareutveckla samverkan mellan Sala kommun och pensionärsorganisationerna vad gäller kulturverksamhet.

Kulturprogram
Kommunfullmäktige

ANTAGEN § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx | REVIDERAD § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx

